

Người Việt hiện nay ở Úc chủ yếu có nguồn gốc là người tị nạn chính trị Cộng Sản Việt Nam.

Sơ khởi Hoa Kỳ là quốc gia có đông cộng dân gốc Việt đang sinh sống nhất, thì Úc có lẽ sẽ xếp hàng thứ hai, với khoảng 250 ngàn người.

Một người có con mắt quan sát bao quát, sẽ đánh giá rằng kể cả “chết lâm sàng” chính trị trước khi rời Việt Nam thì người Việt ở Úc cũng thua kém người Việt tại Hoa Kỳ. Người Việt sang Úc chủ yếu là con đường vượt biên nguy hiểm, phần lớn là thanh niên và hũu sĩ quan hoặc binh lính cũ của Việt Nam Cộng Hòa. Còn người Việt ở Hoa Kỳ thì đi theo bảicộng nhữ di tị năm 1975, sẽ còn lữ cũng đi theo di tị n HO, mắtbỏ phỏ nhữ hỏ n mắi là di tị n ODP và nhữ ng thuyỏ n nhủ vắ t bắ n, đắ c củ xét theo di tị n tắ n chính trị.

Chúng ta biếtrỏ ng, nhữ ng gia đĩnh di tị n sang Mắ năm 1975 chủ yếu đầ là các gia đĩnh quan củ c củ p trong chính quyỏ n Việt Nam Cộng Hòa, và lữ c lữ ng các sĩ quan quân đầ i, cũng nhữ củ nh sát quỏ c gia. Một lữ ng lữ n người Việt khác đầ n Mắ là các củ u tù nhủ quân củ n chính củ a Việt Nam Cộng Hòa sau khi mắ n hỏ n tắ i các trắ i tù khỏ ng khi p khỏ p đầ t nắ c, đắ c củ chính phỏ Hoa Kỳ củ p nhủ n cho đầ đầ nh củ theo di tị n HO. Nhữ vắ y nắ u nắ i vắ mắ t bắ ng kiỏ n thỏ c chính trị, văn hó xã hỏ i nắ chung, người Việt ở Úc sẽ kém người Việt tại Hoa Kỳ.

Thỏ nhữ ng tắ i Úc, người Việt đầ hĩnh thỏnh đắ c củ mắ c củ ng đầ ng khỏ thỏ ng nhỏ t và củ sỏ củ t củ trong khỏu tắ củ c tắ trỏn xuỏ ng đắ i. Sau năm 1975 tắ củ c củ tên: Củ ng Đầ ng Ngỏ i Việt Tắ Do Úc Chỏu (Vietnamese Community in Australia) đắ c củ mắ nhủ thỏnh lữ p. Tắ củ c nắ đắ c đắ g ký chính thỏ c theo lữ t phỏ p củ a nắ c Úc vào năm 1987. Hỏ là tắ củ c đầ i di tị n cho toỏn thỏ ngỏ i Việt trỏn đầ t Úc, vắ i mắ c tiỏu củ thỏ là: Đắ p đầ ng các nhủ củ u củ a ngỏ i Việt

Đến nay cộng đồng người Việt Úc, phát huy và bảo tồn văn hóa cộng đồng người Việt hải ngoại trong xã hội đa văn hóa Úc. Nói chung là bảo vệ quyền lợi cộng đồng người Việt thiểu số, bên cạnh việc làm tốt nghĩa vụ công dân trên đất nước Úc.

Có thể nói người cộng đồng người gốc Việt có tại Hoa Kỳ mới có các vấn đề dân biểu gốc Việt thành công trên chính trường. Người Việt Úc, ngay từ năm 1995, một người Việt thiểu số có tên là Nguyễn Văn Sang đã trúng cử vào Viện lập pháp thuộc quốc hội tiểu bang Victoria. Hai dân biểu Trần Thái Văn và Võ Huy người Việt đến cộng đồng viên tiểu bang California và Texas cũng chỉ trúng cử vào năm 2004 tại Mỹ.

Hiện nay tại Úc có hàng trăm các hội đoàn dân số lớn nhỏ cộng đồng người Việt đến hình thành từ do tại tất cả các tiểu bang có người Úc gốc Việt sinh sống. Người Việt đoàn nói trên đã rất tích cực trong công cuộc đấu tranh ôn hòa nhằm từng bước đẩy mạnh tiến trình dân chủ hóa Việt Nam, xóa bỏ chế độ Độc tài Cộng sản trong nước. Có đến cộng đồng người thành tựu này là nhờ những hoạt động nhân và các hội đoàn hoạt động thúc đẩy cuộc đấu tranh chống Cộng tại đất Úc hải ngoại và Việt Nam. Có rất nhiều các hội đoàn tiêu biểu tại các tiểu bang đáng nhắc tới, như trong khuôn khổ một bài báo, người viết xin trích dẫn đôi dòng về một vài công việc cộng đồng thành công cộng đồng người Việt thiểu số tại tiểu bang New South Wales:

Người Việt tại New South Wales, đến biểu là tại Sydney đã thành công lớn trong những năm qua, ít nhất trong hai việc: Thứ nhất là tạo áp lực chính trị lên các vấn đề dân biểu tiểu bang và liên bang để họ có tiếng nói chính thức về tình trạng mất nhân quyền tại Việt Nam. Thứ hai, người Việt tại New South Wales đã hỗ trợ và vận động, tiến bước rất mạnh mẽ cho các nhà đấu tranh trong nước. Để vì những mục tiêu chính trị, nhiều năm qua người Việt thiểu số tại tiểu bang này đã có những cuộc gặp gỡ, đấu tranh và quốc hội tiểu bang, với sự hiện diện của các vị chủ tịch cộng đồng và Khố 1706, cũng như Đài phát thanh Vietnam Sydney Radio. Ví dụ như buổi đấu tranh và quốc hội Úc tại thủ đô Canberra ngày 19/03/2009. Buổi đấu tranh này là kết quả nhiều hoạt động cộng đồng người Việt thiểu số những năm trước, và từ việc ngày 3/9/2008, Tổng trưởng Ngoại giao Úc, Steven Smith, đã yêu cầu Ủy ban nghiên cứu về nhân quyền của Châu Á-Thái Bình Dương, đến biểu yêu cầu Ủy ban phối hợp Ngoại giao, Quốc phòng, và Thông tin của Quốc hội Liên bang Úc có những buổi đấu tranh để nghiên cứu một số vấn đề về nhân quyền quốc tế.

Tại sao nước Úc lại quan tâm sâu sắc đến vấn đề nhân quyền tại Việt Nam? Trước hết là nhờ những nỗ lực thuyết phục của cộng đồng người Việt thiểu số, với những hoạt động cộng đồng, ví dụ: Thứ theo nguyện vọng của Khố 1706, Dân Biểu Chris Hayes - Dân biểu Liên Bang vùng Fowler - Đã tổ chức một cuộc thảo luận về Nhân quyền cho Việt Nam, tại phòng họp trong quốc hội Úc - Canberra, ngày 11 tháng Năm 2011, giữa một số chính trị gia Liên bang Úc, cùng Cộng đồng người Việt thiểu số, Khố 1706, và một số đại diện tôn giáo. Tất cả thảo luận trên, ngày

23/05/2011 dân biểu Chris Hayes đã có bài tranh luận tại quốc hội Úc lên tiếng thay cho cộng đồng người Việt tại nước Úc Châu.

Tại sao vấn đề nhân quyền ở Việt Nam lại được chính giới Úc quan tâm ? Đó một phần là vì quyền lợi của người Úc, của các công dân Úc gốc Việt. Chúng ta đã biết hiện nay Việt Nam đang là đối tác chiến lược của Úc. Mọi sự trì trệ hay cản trở chính trị, vấn đề dân chủ ở Việt Nam sẽ trở thành trở ngại cho quyền lợi của người Úc. Do vậy họ quan tâm đến vấn đề nhân quyền của Việt Nam là điều đương nhiên. Một khác, đó cũng là một nghĩa vụ quốc tế trong việc cải thiện nhân quyền toàn cầu.

Vì những thành công rực rỡ của người Việt ở Hoa Kỳ và Úc, trong công cuộc vấn đề dân chủ hóa Việt Nam, là những kết quả không ai có thể chối bỏ. Thế nhưng có những người với nhãn quan chính trị lạc hậu và thiển cận, đã cho rằng người Việt hải ngoại vẫn đang dẫm chân tại chỗ trên con đường đấu tranh, với câu nói « không », đó là những phát biểu bất công, thiếu chính xác. Họ còn biện rằng: Trách nhiệm của những nhóm xóa bỏ Địch tài là do người Việt trong nước phải dẫm chân, đó là nghĩa vụ trở thành. Còn người Việt ở nước ngoài (trong đó có người Việt tại Úc), hiện đã và đang làm rất tốt tất cả những gì cần phải làm cho quê hương của họ.

Một ví dụ tiêu biểu khác, đó là Khố 1706 và đài phát thanh Vietnam Sydney Radio. Ngoài việc nhiều năm qua họ nỗ lực không mệt mỏi trong hoạt động truyền thông, hai tổ chức này còn khuếch trương mạnh mẽ phong trào yêu nước. Nhờ có sự đóng góp vật chất của đồng bào, hàng chục, hàng trăm các nhà đấu tranh và nhiều hoàn cảnh đáng thương xót trong nước đã được Khố 1706 và Đài Vietnam Sydney Radio gửi tiền cứu trợ kịp thời. Có những nhà đấu tranh trong nước, chỉ trong vài năm gần đây đã được nhận tiền lương sống trên mức hàng vài trăm triệu đồng (VN). Người viết bài này có thể lấy một số chứng xác thực về một trường hợp, đó là trường hợp của một người đấu tranh trong nước, do hoàn cảnh nghèo nên đã phải chạy sang Campuchia lánh nạn. Khố 1706 và đài Vietnam Sydney Radio, khi biết người này lâm vào tình thế rất khó khăn, họ đã gửi tiền giúp đỡ. Người này vì xấu hổ khi mình phải chạy trốn, nên đã nhiều lần từ chối sự giúp đỡ của Khố 1706 và đài Vietnam Sydney Radio. Nhưng do có những thông tin từ những anh chị em đồng bào đã tin tưởng chiêng kiệu hoàn cảnh khó khăn thì người của người này, Khố 1706 vẫn quyết tâm gửi tiền trợ giúp. Cho đến nay, theo ghi nhận của người viết bài này, số tiền Khố 1706 và đài Vietnam Sydney Radio giúp đỡ gia đình nói trên đã lên đến hàng trăm triệu đồng (VN).

Tuy nhiên, dù là người đang ở trong nước, những phát hiện thấy được của đấu tranh của ai đó chỉ nhằm mục đích xin tiền để ngạo mạn hải ngoại, thì Khố 1706 và đài Vietnam Sydney Radio sẽ sẵn sàng khéo léo từ chối. Vì vậy, đồng bào tại Úc không bao giờ nên những tin đóng góp

Cả hai sự không song hành đúng đi cùng nhau, đúng mục đích. Theo tìm hiểu của nghệ thuật viên bài này, đi với triển lãm nghệ thuật như chị Bèo Khánh, là một nghệ thuật trình diễn và gián tiếp đã nhận được đóng góp từ đồng bào tại Sydney, chuyển cho các nghệ thuật viên để họ trình diễn tranh trong nước. Sau hơn 20 năm đến Úc định cư, và hàng chục năm lăn lộn trong phong trào đấu tranh chống Địch tài, hàng ngàn Việt Nam, cho đến năm 2010, chị Bèo Khánh vẫn chưa có một mái nhà riêng cho bản thân mình, vẫn phải thuê nhà thuê, trong khi chị đang phải mang trong mình căn bệnh, đó là bệnh tim...

Tuy nhiên, là một công đồng nghệ thuật gồm hàng chục ngàn con người, cho nên ở đâu đó trong khối người Việt tại New South Wales cũng có lúc có chuyển biến “canh tranh nghệ thuật” đâu cũng là chuyển biến tình hình. Nhưng tựu chung lại, tất cả những sự hiểu lầm hoặc ai đó thấy có khuyến khích nào đó thì cũng đều xuất phát từ thiện nghĩa và đấu tranh và cung cách thể hiện sự đấu tranh đó mà thôi. Đó cũng là chuyển biến khó tránh khỏi trong một đất nước mà công nghệ hoàn toàn do phát triển, từ do bày tỏ quan điểm riêng. Thiện nghĩ, bất kể một sự đáng tiếc nào cũng đều là một bài học kinh nghiệm.

Quay trở lại với sự so sánh với hai công đồng nghệ thuật Việt tại Mỹ và tại Úc, ta thấy một bước trình độ hơn, trình độ chính trị xã hội (tại Việt Nam) của nghệ thuật Việt tại Úc có phần thấp hơn so với nghệ thuật Việt tại Mỹ. Nhưng cho đến ngày hôm nay, nghệ thuật Việt tại Úc hoàn toàn có thể nghệ thuật cao đấu với thế giới nghệ thuật Việt và bản bè quốc tế rằng, họ đã và tiếp tục sẽ thành công trên con đường khẳng định tầm cao văn hóa, trí tuệ của nghệ thuật Việt. Đỉnh biệt là nghệ thuật nhiếp ảnh, nghệ thuật đấu tranh của họ đang hướng đến cháy là niềm tự hào cho nghệ thuật Việt khắp nơi.

Lê Nguyên Hồng